

Praha, 30. 11. 2018

Věc: Zajištění nezbytných opatření s cílem zvýšit úroveň ochrany před pesticidy v Evropě

Vážený pane ministře Vojtěchu,

my, členové evropské koalice „Občané pro regulaci pesticidů na základě vědeckých poznatků“,¹ která sestává z více než 120 organizací na ochranu životního prostředí, zdraví, ochranu spotřebitelů, odborových organizací, vědeckých a lékařských organizací i zainteresovaných jednotlivců, **Vás vyzýváme, abyste neprodleně přijal opatření vedoucí k okamžité reformě stávajícího postupu povolování pesticidů a zajistil ochranu občanů a životního prostředí před všemi potenciálními škodami způsobenými použitím pesticidů** při výrobě potravin a při správě veřejných (i soukromých) pozemků.

Účelem „pesticidového“ nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 je zajistit „*vysokou úroveň ochrany zdraví lidí, živočichů a životního prostředí*“ a vycházet ze zásady předběžné opatrnosti. Zákon však v praxi není správně používán.

V systému právních úprav týkajících se pesticidů existují velké střety zájmů. Monsanto Papers, což jsou interní dokumenty společnosti Monsanto, které byly nedávno zveřejněny v rámci jednoho soudního sporu v USA, který se týkal rakoviny, ukazují, jak mohou průmyslové korporace aktivně sabotovat vědecké poznatky.² Vědecké studie jsou během hodnocení rizik opakovaně odmítány³ a nedávne nezávislé vědecké přezkumy ukazují, že korporace nenahlásily veškeré nepříznivé účinky zjištěné v rámci výzkumů toxicity sponzorovaných těmito korporacemi, čímž se vyvolává falešný dojem, že daný pesticid je bezpečný^{4,5}. Je evidentní, že průmyslové korporace nesmí mít vliv na zjišťování bezpečnosti a hodnocení rizik.

Studie dále odhalují neobvykle vysokou míru nemocnosti v rodinách zemědělců a obyvatel zemědělských oblastí,⁶ stejně jako vysoké hladiny reziduí pesticidů zjištěných v potravinách.⁷ Navíc je ve stále větším měřítku dokumentován špatný stav životního prostředí,^{8,9} úbytek biodiverzity a volně žijících rostlin a

¹ <https://citizens4pesticideform.eu/>

² Baum, Hedlund, Aristei & Goldman (advokátní kancelář). Monsanto Papers - tajné dokumenty zveřejněné v roce 2017.

<https://bit.ly/2vpvF5R>

³ PAN Europe (2014). „Nezohledněno a zamítnuto“ <https://bit.ly/2QHBtyS>

⁴ Portier C (2017). Otevřený dopis evropskému komisaři: Přezkum karcinogenity glyfosátu organizacemi EChA, EFSA a BfR.

<https://on.nrdc.org/2RRMQ7w>

⁵ Mie A, Rudén C, Grandjean P (2018). Bezpečnost hodnocení bezpečnosti pesticidů: vývojová neurotoxická chlorpyrifosu a chlorpyrifos-metylu. *Environ Health* 17:77 <https://doi.org/10.1186/s12940-018-0421-y>

⁶ Bellanger a kol. (2015). Neurobehaviorální deficit, nemoci a náklady související s vystavením člověka chemikáliím způsobujícím endokrinní poruchy v Evropské unii. <https://academic.oup.com/jcem/article/100/4/1256/2815066>

⁷ PAN Europe (2017). Kolik pesticidů jsi dnes jedl? Hodně, říká Evropský úřad pro bezpečnost potravin. 13. dubna <https://www.pan-europe.info/press-releases/2017/04/how-many-pesticides-did-you-eat-today-plenty-according-european-food-safety>

⁸ Stehle S, Schulz R (2015). Povolování pesticidů v EU — nechráněné životní prostředí? *Environmental Science and Pollution Research* 22(24):19632–19647. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11356-015-5148-5>

⁹ Stehle S (2015). EU – Evropská Unie nebo Environment Unprotected (*nechráněné životní prostředí*)? The EcoTox Blog. 21. září. <http://www.master-ecotoxicology.de/ecotox-blog/eu-european-union-or-environment-unprotected/>

živočichů v blízkosti zemědělských oblastí^{10,11}. Je zřejmé, že současný systém posuzování rizik používání pesticidů selhává a použití pesticidů, které prokazatelně způsobují škodu lidem, živočichům i životnímu prostředí, je chybně povolováno. Reforma stávajícího systému je nezbytná a je zapotřebí lépe uplatňovat zásady předběžné opatrnosti.

S ohledem na akutní potřebu co nejdříve výrazně zlepšit tento systém Vás vyzýváme, abyste si přečetl náš manifest „Seriózní věda, bezpečné potraviny a zdravé životní prostředí“ a následně v souladu s ním přijal příslušné kroky; požadujeme také provedení 15 praktických řešení, která uvádíme v souvislosti se závažným selháním stávajícího systému hodnocení rizika a řízení rizik.

Náš požadavek přichází v rozhodujícím okamžiku: Evropská komise předložila návrh na zvýšení transparentnosti evropského práva týkajícího se potravin, Evropský parlament zřídil zvláštní výbor (PEST), který má prošetřit povolovací řízení Evropské unie v oblasti pesticidů a předloží svá doporučení v letošním roce.

Důležitá rozhodnutí budou učiněna v nejbližších dnech a my Vás žádáme o Vaši reakci, která bude mít za cíl posílit úroveň ochrany před škodami, které pesticidy způsobují. Evropská komise navíc přezkoumává legislativu týkající se pesticidů v rámci svého programu REFIT. Toto je hlavní časově omezená příležitost k výraznému zlepšení systému jak na úrovni EU, tak na úrovni jednotlivých států, a proto Vás nyní žádáme o podporu.

Vaše kroky pomohou posílit implementaci pravidel EU, jejichž cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany před pesticidy v Evropě.

Předem děkujeme za Vaši pozornost.

Se srdečným pozdravem,

François Veillerette

Prezident Pesticide Action Network Europe

Stanislava Tomková

Koordinátorka projektu Udržitelná Evropa pro každého a Česko proti chudobě a nerovnostem
+ dalších 120 skupin nevládních a dalších organizací v zastoupení koalice Občanů pro regulaci pesticidů na základě vědeckých poznatků, včetně platformy Česko proti chudobě a nerovnostem a projektu Udržitelná Evropa pro každého

¹⁰ Hallmann CA a kol. (2017). Více než 75procentní úbytek celkové biomasy létajícího hmyzu v chráněných oblastech za posledních 27 let. PLOS ONE 12(10): e0185809.

¹¹ Woodcock BA a kol. (2015). Dopady užívání neonicotinoidů na dlouhodobé populační změny u divokých včel v Anglii. Nature Communications 7:12459. DOI:10.1038/ncomms12459.